

Camerboek: fol 120 verso

**Ordonnantie ende salaris van de
pestdragers der stede vander Goude**

Soo wanneer sy yemant ter aerden draegen, met een swarte baer, zoo zullen zy daer van genyeten met huer beyden twee gulden thyen stivers

van een witte baer met huer beyden, eene gulden zesthyen stivers.

Mits dat zy gehouden worden, hyer vooren de doode uyte huysse te haelen, ende ter aerden te brengen.

Voor tbloocken ende kisten (als zy versocht worden om zulx te doen maer anders nyet) mit huer tween eene gulden thyen stivers

Van yemandt int pesthuys te brengen tsamen eene gulden vyer stivers, *ende* welck zy doen sullen als zy daer toe versocht worden, maer mede anders nyet.

Alsser yemandt in gedragen wordt by andere, ende nyet byde pestdragers, zoo zullen zy dan genijeten halft geldt.

Van de geene dye zelffs int pesthuys gaen, en zullen zy geen genot hebben.

Van waecken (als sy daer toe versocht worden) zullen zy hebben, zoo veel als zy mette luyden cunnen verdragen.

Maer van waecken, beloocken, kisten off

pag 2

begraven int pesthuys en sullen zy nyet genyeten, alsoo daer op andre ordre is gesteldt.

Alle dit voorgaende zullen zy gehouden weesen te doen om Godswille, daerment begeerdt.

Item sullen blyven uyte kerck (anders dan als zy mitte doode daer moeten weesen) ende uyte halle van de vismarct, ende uyte gemeente

Ende dit by provisie ende tot dat anders zal weesen geordonneert.

Actum den xxix^{en} novembris 1617 present de vyer burgermeesteren.

Moderne hertaling 0014_973_stuk 2 (blad 1) en (blad 2): Karin Bugter

Kamerboek bladzijde 120 achterzijde van het blad

Voorschriften en salaris van de
pestdragers van de stad Gouda

Wanneer zij iemand gaan begraven, met
een zwarte lijkbaar⁽¹⁾, dan krijgen zij
allebei twee gulden en tien stuivers.

Met een witte lijkbaar⁽²⁾ allebei één
gulden en zestien stuivers.

Zij zijn verplicht eerst de
dode uit huis te halen, en te
begraven.

Voor een dode in de kist leggen (alleen als zij gevraagd
worden om dat te doen, anders niet) krijgen zij
allebei één gulden en tien stuivers.

Voor iemand naar het Pesthuis brengen krijgen zij
samen één gulden en vier stuivers, wat
zij alleen zullen doen als iemand het aan hen vraagt,
anders krijgen zij niets.

Als iemand ingedragen wordt door andere mensen
dan de beide pestdragers, dan krijgen de pestdragers
de helft van het geld.

Voor waken⁽³⁾ (als men dat aan de pestdragers vraagt)
zullen zij zoveel geld krijgen als zij met de mensen
kunnen afspreken.

Maar voor waken, dode in de kist leggen of
begraven in het Pesthuis zullen de pestdragers niets
krijgen, omdat daar andere regels zijn opgesteld.

Wat hiervoor geschreven staat zal men verplicht zijn te doen zoals God het wil,
als men het werk wil doen.

Ook moeten zij uit de kerk wegblijven (behalve
als zij daar met de dode moeten zijn) en
uit de overdekte markt, de Vismarkt en
de gemeente wegblijven.

Dit is een tijdelijke maatregel tot dat het anders
zal worden voorgeschreven.

Deze acte is gemaakt op 29 november 1617 waar
de vier burgemeesters bij waren.

(1) (lijk)baar, houten draagtoestel waarop de doodkist wordt geplaatst waarin een overledene naar de kerk of het kerkhof wordt gedragen

(2) zwarte baar, witte baar=dat gaat misschien om het doodskleed, over een dode die niet getrouwd was werd een wit doodskleed gelegd, over een dode die getrouwd was werd een zwart doodskleed gelegd, zwart geverfde stof was duurder dan witte, ongeverfde stof

(3) Waken: in de 16e en 17e eeuw werd er tot op de dag van de begrafenis bij de dode gewaakt.

Tijdens de dodenwake werden kaarsen gebrand tot afweer van boze geesten.

Met waken bedoelde men misschien ook bewaken, tegen lijkenrovers? De kist kon gestolen worden. Of het lichaam kon gestolen worden om te gebruiken voor de medische wetenschap. Ook is bekend dat tanden gestolen werden om een soort kunstgebit van te maken.